

Kto ma prawo do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 14, wrzesień 2023 13:06

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśłony: 1040

W trzeciej części opublikowanego *Słowniczka wyborczego* poruszono m.in temat protestów wyborczych, skarg oraz odwołań.

Istotnym elementem systemu parlamentarnego jest to, iż wybory władz publicznych są przeprowadzane przy zapewnieniu rzetelności. Oznacza to, że odbywają się pod odpowiednim nadzorem, z zapewnieniem jawności oraz możliwości weryfikacji zarówno czynności podejmowanych w toku procesu wyborczego, jak i efektu wyboru. Kontrolę taką gwarantuje art. 101 ust. 2 Konstytucji, wprowadzając instytucję protestów wyborczych.

Wnoszony protest powinien zawierać nie tylko przejrzyste sformułowane zarzuty, ale też dowody, na których mają się one opierać.

Od protestów należy odróżnić odwołania, które są odrębnym środkiem zaskarżenia, służącym weryfikacji rzetelności postanowień o odmowie zarejestrowania kandydatów lub list kandydatów. Odwołania w sprawach rejestracji przez komisje wyborcze list i kandydatów wnosi się do komisarza wyborczego. Odwołania od rozstrzygnięć można kierować w trybie skargi do Państwowej Komisji Wyborczej. Skargi dotyczyć mogą działalności zarówno obwodowych, jak i okręgowych komisji wyborczych. Skargi, których przedmiotem może być uchylene aktów podjętych z naruszeniem prawa lub niezgodnych z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej uchwał okręgowych komisji wyborczych lub postanowień komisarzy wyborczych, należy wnosić do Państwowej Komisji Wyborczej. Natomiast skargi na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, zawierające jej wytyczne, wyjaśnienia lub jej postanowienia, wnosi się do Sądu Najwyższego.

PROTESTY WYBORCZE

Dotyczyć mogą ważności wyborów (wprost przewidziane w odniesieniu do wyborów do Sejmu i Senatu w art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, a w wyborach Prezydenta RP w art. 129 Konstytucji RP), ważności wyborów w okręgu lub ważności wyboru określonej osoby. Protest może być wniesiony jedynie z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego (art. 248-251) mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub też naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów.

Każdy wyborca, którego nazwisko było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania ma prawo do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła albo senatora (a także posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta) może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. Protest może wnieść również przewodniczący właściwej komisji wyborczej i pełnomocnik wyborczy.

Protest należy wnieść do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw. Wymagane jest przy tym sformułowanie zarzutów oraz przedstawienie lub wskazanie dowodów, na których zarzuty te są oparte.

ODWOŁANIA

To środki zaskarżania postanowień o odmowie zarejestrowania list kandydatów oraz kandydatów. W

Kto ma prawo do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 14, wrzesień 2023 13:06

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśrody: 1040

---

wyborach do Senatu i Sejmu rejestracji kandydatów oraz list kandydatów dokonuje okręgowa komisja wyborcza. Od jej postanowienia o odmowie zarejestrowania listy albo kandydata, osoba zgłaszająca listę może – w terminie 2 dni od podania postanowienia do publicznej wiadomości – odwołać się do Państwowej Komisji Wyborczej, a na postanowienie tej Komisji – skarga do Sądu Najwyższego. Powyższe zasady stosuje się odpowiednio do odmowy rejestracji kandydatów na senatora.

SKARGI

Jest to termin dotyczący zarówno zgłaszania nieprawidłowości w działalności odpowiednich organów wyborczych, jak i określający formalny środek zaskarżenia aktów organów wyborczych (wskazanych w Kodeksie wyborczym).

Skargi w ich pierwszym znaczeniu rozpatrywane są przez okręgowe komisje wyborcze (na działalność obwodowych komisji wyborczych), komisarzy wyborczych (na działalność terytorialnych komisji wyborczych) i Państwową Komisję Wyborczą (na działalność okręgowych komisji wyborczych oraz komisarzy wyborczych). Skutkiem skargi może być uchylenie aktów podjętych z naruszeniem prawa lub niezgodnych z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej: uchwał okręgowych komisji wyborczych i postanowień komisarzy wyborczych przez Państwową Komisję Wyborczą, uchwał terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych przez komisarza wyborczego.

Skargi jako formalne środki zaskarżenia (kończące się ostatecznym rozstrzygnięciem w danym przedmiocie) mogą, w szczególności, być wnoszone do Sądu Najwyższego na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej zawierające jej wytyczne lub wyjaśnienia oraz na postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów lub kandydata w wyborach parlamentarnych. Skargi wnoszone do Państwowej Komisji Wyborczej dotyczyć mogą postanowień komisarzy wyborczych w sprawie odmowy rejestracji zgłoszenia listy w całości lub co do poszczególnych kandydatów w wyborach samorządowych.

ROLA SĄDU NAJWYŻSZEGO

Sąd Najwyższy, który nie jest w Kodeksie wyborczym wymieniony wśród organów wyborczych, odgrywa istotną rolę w zakresie oceny przestrzegania prawa w odniesieniu do wyborów parlamentarnych i wyborów Prezydenta RP.

Sąd Najwyższy rozpatruje protesty wyborcze i skargi dotyczące wyborów parlamentarnych, a także skargi na odmowę przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego w wyborach samorządowych.

Przede wszystkim – w myśl z art. 101 ust. 1 Konstytucji RP – Sąd Najwyższy stwierdza ważność wyborów do Sejmu i Senatu. Zgodnie z Kodeksem wyborczym, Sąd Najwyższy dokonuje tego, wraz ze stwierdzeniem ważności wyboru posła albo senatora, przeciwko któremu zgłoszony został protest, nie później niż 90 dni po dniu wyborów, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą. Orzeczenie w tej sprawie wydaje Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w pełnym składzie. Podejmując uchwałę o nieważności wyborów lub nieważności wyboru posła albo senatora, Sąd Najwyższy stwierdza wygaśnięcie mandatów w zakresie unieważnienia oraz postanawia o przeprowadzeniu wyborów ponownych lub o podjęciu niektórych czynności wyborczych i wskazuje wówczas czynność, od której należy ponowić postępowanie wyborcze.

Kto ma prawo do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 14, wrzesień 2023 13:06

Joanna Gryboś-Chechelska

Odsłony: 1040

Z pełną treścią publikacji można zapoznać się [tutaj](#)